

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 50

11. prosince 2016

Cena: 8 Kč

Slavnost světla v Hradci Králové

U příležitosti konce jubilejního roku Jeronýma Pražského se konalo ve Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové setkání, které mělo mimořádně působivý ráz. Významů, které toto lidské shromáždění obsahovalo, bylo hned několik.

17. listopad v nás pochopitelně evokuje vzpomínky na studentské a později celonárodní demonstrace, které nastartovaly novodobé změny celé naší společnosti s touhou vymáhat se z područí lživého a znesvobodňujícího komunistického režimu, na což při slavnosti zavzpomínal náměstek hradeckého primátora Jindřich Vedlich.

Dalším významem tohoto listopadového setkání bylo rozšíření budoucí zvonohry o pěti nových zvonů z dílny pana Rudolfa P. Manouška, nesoucích jména významných osobností Jednoty bratrské, které velmi hezkým způsobem představil a charakterizoval bratr patriarcha. Během večerního obřadu se těmto zvonům dostalo jeho

prostřednictvím nejen jejich uvedení, ale skrze přítomného jejich tvůrce zvonaře p. Manouška i významného svědectví o příběhu jejich nesnadného zrodu, kdy původní připravené formy v holandské zvonařské dílně byly zničeny mimořádně živelnou bouří a krupobitím, které kompletně zlikvidovalo celou střechu dílny a promočilo již k odlévání připravené formy. Nezbyvalo než se pustit do náročných oprav budovy, teprve poté přišla řada na pěti středně velkých zvonů budoucí královéhradecké zvonohry.

Do třetice významů listopadového setkání zbývá zmínit snad ten nejdůležitější, kterým jsem měl možná začít, avšak někdy není na škodu uvědomit si skutečnosti v opačném sledu.

Setkání se konalo ve večerních hodinách a bylo velmi působivé zahájit samotnou slavnost zpěvem v nádvoří areálu Sboru kněze Ambrože. S rozžatými svíčkami jsme potom vcházeli do diecézního chrá-

mu, abychom si uvědomili, že svátek nazvaný Dnem boje za svobodu a demokracii není už žádným bojem, ale příležitostí vnést svoje osobní dobro, svoje touhy a naděje do míst, kde se jako lidé setkáváme. Bratr biskup Pavel Pechanec nabádal: „Důležité je stát se světlem pro druhé, být onou symbolickou pochodní v temných časech či na místech, kam světlo porozumění dosud nedospělo.“ Líbezný a především čerstvý zvuk nových pěti zvonů byl doprovázen zvukem žesťovým, kdy setkání slavnostně podbarvil sólovou trubkou Radek Rejšek za varhanního doprovodu Jiřiny Dvořákové Marešové. I jim patří veliký dík za zprostředkování krásného kulturního zážitku. Někdy je zkrátka příjemné svátečně se naladit a užít si slavnostní atmosféru, nasycit duši a nechat se unášet na majestátních tónech vznesené hudební kompozice... Mně se to moc líbilo, krásný zážitek. Díky všem, kteří slavnost připravovali.

R. Špaček

Za uměním do Sboru Páně v Brně - Řečkovících

Pořádání výstav ve Sboru Páně v Brně - Řečkovících má již svou tradici. Navazuje na ni i výstava obrazů Zuzany Čechové - Kadlecové. Tato malířka zdědila lásku k umění po svém otci Ing. arch. Alexi Kadlecovi. Paní Zuzana Čechová - Kadlecová se věnuje malování netradiční technikou a to podmalbou na sklo. Ve své tvorbě vychází z lidového výtvarného umění. Vedle náboženských motivů se v tvorbě odráží témata lidových zvyků, řemesel a tradice. Její osobitý výtvarný projev je charakteristický nezaměnitelným uměleckým vnímáním a viděním světa, naplněný osobitou poetikou. Díla Zuzany Čechové - Kadlecové najdeme nejen v soukromých sbírkách v České republice, Slovensku, Rakousku, Švýcarsku, Itálii, Německu, USA, Kanadě, Japonsku, ale i např. ve Vatikánu. Výstava byla zahájena vernisáží dne 11. 11., kterou doprovodil svým uměním doc. Jan Král hrou na varhany. Prodejní výstava ve Sboru Páně bude otevřena do 31. 1. Je přístupná každé pondělí od 16.30 h do 18 h, úterý a čtvrtek od 16 do 18 h a v neděli jednu hodinu před a po bohoslužbách, které se konají v 10 h.

**Vratislav Jan Marša
Spolek Verbum et musica**

.....
nost'ou tvrdit, že všechno je jinak, ako sa navonok zdá a zemeguľa je v skutočnosti plochá. Ak teda oponujem zjavne danej skutočnosti, nepatrím tak i ja medzi skeptikov? Každopádne sa určite nezaraďujem k najmúdrejším z najmúdrejších na tej našej plochej zemeguli... Koniec koncov, záleží vôbec na tom, kto Ježiš naozaj je? Zmení doktrína niečo na skutočnosti, že Ježiš Nazaretský, nech je kýmkoľvek, už dve tisícročia zosobňuje jediný zdroj inšpirácie pre nespočetné zástupy ľudí, a ani v budúcnosti tomu pravdepodobne nebude inak? Alebo ovplyvnia naše vlastné predstavy a definície niečo na Ježišovej pravej povahe? Pretvorí ho na náš vysnený

obraz? Nie, bez ohľadu na naše ideály a túžby zostane presne tým, kým vždy bol. Žiadny človek totiž nedisponuje mocou manipulovať raz danou a trvalo platnou skutočnosťou, obzvlášť v prípade, keď je pre nás táto realita abstraktná. Nie sme oprávnení sťahovať Krista z nebies či ho vyvádzať z podsvetia (Rim 10, 6-7). Z rovnakého dôvodu nám neprináleží ani pokúšať sa odhalit' odpoveď na otázku, kam Ježiš, zvaný Kristus, zostúpil po svojej smrti na kríži. V zhode s rozumom sme zodpovedne konštatovať výlučne fakt, že Jeho najbližší ho uložili do hrobu, kde zotrval až do zmŕtvychvstania. Áno, Ježiš bol
Pokračování na str. 3

Adam a Eva v nás

Na 3. nedeli adventní 11. 12. 2016 od 15 hodin se uskuteční v ekumenické vytápěné kapli Thomayerovy nemocnice v Praze 4 Krčič biblická vánoční dramatizace „Adam a Eva v nás a vánoční příběh“.

Biblickou scénu o Adamovi a Evě a její čtyři aktualizace ze současného života sehraji mladí z našich náboženských obcí, betlémskou událost s živým Ježíškem ztvární děti z hodin náboženství ve školách a ze skupinky na faře. Znamé adventní a vánoční písně můžete zpívat spolu s námi. Srdečně vás zveme!
NO Praha 4 - Krč a Braník

Veríme to, čo nevidíme... (?)

„Milosť vám a pokoj od Toho, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde...“

(Zj 1,4)

Kto bol Ježiš, zvaný Kristus? Bol to človek? Nepochybne! Navyše povšimnutý dejinami, čím zároveň zosobňuje historickú postavu. Je však tiež stelesnením neviditeľného Boha?

Tento rozmer Jeho bytia zostáva výlučne predmetom viery a sporov o ňu.

Na Ježišovu otázku, za koho ho pokladajú Jeho najbližší, s rozhodnou pohotovosťou odpovedal Peter: „Ty si Kristus, Syn Boha živého.“ (Mt 16,16). Za koho ho ale považujem ja? Za človeka, proroka, Mesiáša?

Úprimne, niekedy sa vo svojom postoji k nemu sám nevyznám. Ak by som poznal jednoznačnú odpoveď, tak by som si hneď v úvode iste nepoložil otázku „kto je Kristus?“

Dovolím si však konštatovať, že povaha Ježišovej osobnosti presahuje mieru môjho poznania, znalostí a rozumu, z čoho logicky vyplýva, že pre mňa záhadný Ježiš z Nazareta zrejme bude niekto výnimočný a faktami neobstiahnuteľný. Vo svojej nepoznatelnosti tak predsa len zostáva predmetom mojej viery. No ako veriaci

človek by som si nemal klásť otázku o Ježišovej prirodzenosti či pôvode, mal by som byť rozhodný, takisto ako Peter. Mojou povinnosťou je bez zaváhania vyznať, že Ježiš je očakávaný Kristus. Ale nie vždy tak činím, prečo? Dokážem odpovedať iba ďalšou otázkou – nie je viera procesom dozrievania, sprevádzaného pochybovačným hľadaním? Hľadajúci nemusi zákonite dezorientovane krúžiť v pomyselnom bludnom kruhu. Má plné právo si klásť zbytočné a provokatívne otázky. Dozrievajúca viera je dynamická, vďaka čomu kráča vpred, aby dospela. Preto sa neobávam spýtať, kto je Ježiš. Práve odpoveď na túto kľúčovú otázku mojej pátrajúcej viery môže zásadne určiť smer, ktorým ako kresťan ďalej vytkroím. Nejaví sa celá predmetná otázka ako nezmysel či arogantný výsmech kresťanstvu? Ježiš je predsa pravý Boh a pravý človek, tak nás to učí kresťanská dogmatika.

Nie je polemizovanie o podstate Krista tiež rovnako absurdné, ako oponovanie faktu, že Zem je skutočne guľatá? V dnešnom svete plnom kritikov a konšpirátorov sa dozaista nájdu i takí, ktorí budú schopní s plnou váž-

Věčný Bože, děkujeme ti za milost adventní doby, do níž jsme vstoupili.
Prosíme tě, ať je nám velikým požehnáním, ať se dokážeme zastavit, ztišit a radostně očekávat příchod Páně.
Svatý náš Otče, ve tvém Synu se nebesa spojila se zemí.
Děkujeme ti za tento nekonečný dar a prosíme, ať tvoje Světlo rozzáří naše životy a naplní je věčným mírem.
Pane, probouzej v nás dětskou radost z vážky letící nad hladinou i moudrost starců putujících krajinou a naslouchajících jejímu tichu.

*„Přijď, Králi slávy,
Kniže míru,
a vydej zemím žádoucí světlo, mír a spásu, aby všichni mohli vidět nebesa na zemi.
Otevřete se, brány světla, a vyšlete světlo Boží k národům jako řeku, aby všichni chodili ve světle až na věky.“
(modlitba Jana Amose Komenského)*

Dva nebo tři Bohové?

V diskusích občas slychám variaci na jakýsi zásadní rozpor mezi Bohem Starého zákona a Bohem Nového zákona. Anebo, chcete-li, mezi zákonem a milostí, krutými pravidly a láskou. Mezi přemýšlivými laiky je to dost rozšířený dualismus, kterým se pokoušejí učinit Bibli stravitelnější. V posledních měsících pak tyto argumenty zaznívají při srovnávání Bible s Koránem. „Ano, v Bibli jsou také kruté pasáže, ale to je ve Starém zákoně, my však máme Nový zákon. Starý zákon a Korán jsou násilné knihy a pro nás neplatí.“ Vzhledem k tomu, že v aktuálně vznícené debatě o islámu patří tyto argumenty k těm vážnějším a jsou předkládány lidmi přemýšlivými, stojí za bližší prozkoumání. Máme

zde jednak pokusy o pochopení Koránu, ale v základu té otázky je hlubší otázka dualismu v židovském a křesťanském myšlení, ale i trocha historického bádání. Doufám, že několik skromných poznámek, které nyní přičiním, prospěje nejen v debatě o monoteismu vůbec. Ostatně teologové, religionisté a historikové tyto věci dobře znají, nejde o nic nového.

HOSPODIN JE JEDEN

Především je třeba zdůraznit základní vyznání všech tří zmíněných náboženství, totiž, že Hospodin je jeden, jediný a jedinečný. Není jiný Bůh křesťanů (hodný) a jiný Bůh židovské Bible (krutý) a jiný Bůh muslimů (Alláh). Všichni

vyznávají stejného Boha.

Nejstarší knihy Starého zákona, jimiž byly patrně spisy dnes nazývané Deuteronomium, v Bibli pak Kniha zákona, jsou doloženy z doby reformátorského krále Jošiáše ze 7. století před Kr. Je vcelku jisté, že v ústní podobě existovaly izraelské a židovské základy biblického materiálu o několik staletí dříve a některé příběhy lze doložit dokonce až tisíce let do minulosti. Nicméně důležité pro Izrael bylo to, co bylo sepsáno, co tedy tvoří základ Tóry, Proroků a Spisů. Starověcí teologové z vážných důvodů mnohý mytologický materiál do Bible nezařadili. Je vcelku lhostejné, přičteme-li tu opatrnost jejich genialitě, ideologickým zájmům či Hospodinově inspiraci, starozákonní kánon se uzavíral postupně zhruba od návratu Židů z babylonského zajetí až po konec 1. století křesťanské éry a nyní je uzavřený. Přestože redaktoři mnoho tradic opustili, naopak mnohé velmi pietně zachovali a vložili do základů náboženského dědictví. A mezi nimi i pra-

staré právní normy kočovných pastevců, stepních bojovníků a zemědělců. Ty zákony byly vhodné pro malé komunity, v nichž se všichni nejen osobně znali, ale byli tak či onak pokrevně spřízněni, na vzájemné solidaritě a na přísné kázni záviselo přežití v drsných přírodních podmínkách a pod tlakem nepřátelských kmenů. Každá vzpoura jednotlivce bytostně ohrožovala celou komunitu, společnost stála na pevných rodinných vztazích a na absolutní věrnosti klanu a společnému kultu. V takové společnosti nebylo možné soudit jinak než přísně a krutě každý krok k rozkladu a každou zradu. Proto to kamenování a upalování a jiné drakonické tresty. Je pravděpodobné, že nakonec bylo takových rozsudků vyneseno velice málo, protože každý věděl, co by ho za zločin čekalo. Není vyloučeno, že většina těchto zákonů zůstala proklamacemi a možná ani nebyly v praxi uplatněny. A pokud výjimečně ano, zachovaly se o nich záznamy, to jsou právě ty texty, které v nás budí od-

por. Sami Židé si byli vědomi problematičnosti těchto pravidel, která byla sice zapsána v nejsvatějších knihách, ale pro „moderní“ život v městech a v konsolidovaných státech se již příliš nehodila. Jistě, vždy žili fundamentalisté, kteří trvali na doslovném uplatňování každého výroku v Písmu, ale většinově mínění bylo, že je třeba text interpretovat. Interpretace je vše! Asi od konce 6. století, kdy podle tradice vykonávalo zákonodárnou moc tzv. Velké shromáždění (Kneset hagdola), učenci tvrdili, že kromě psané Tóry byla na Sinaji zjevena též ústní Tóra, tedy právní a náboženská interpretace biblických zásad. Byly vynášeny soudní výroky založené na aktualizovaném výkladu, tato praxe zvaná halacha pak formovala judaismus až k sepsání Mišny a Gemary a platí podnes.

FUNDAMENTALISMUS

Není tedy pravda, že by současní Židé uznávali Tóru a její drakonické soudy v nezměněné a fundamentalistické

Dokončení na str. 3

Pohřeb

V životě faráře je jednou z velkých a mnohdy těžkých povinností vykonat pohřeb. Je-li farář příliš dlouho na faře, musí pohřbívat i vlastní přátele, církevní spolupracovníky, a to již není tak jednoduché. Vzpomněl jsem si na dva pohřby, které mne stály skutečně mnoho úsilí.

Je tomu dva roky, v mé bratislavské kanceláři se objevila dáma, která mi oznámila, že je kněžna rusko-polského původu. Položil jsem si otázku, co může tato kněžna chtít. Dále jsem si v duchu pomyslel, že kněžny u nás skončily v roce 1918 zrušením šlechtických titulů. Avšak slova, která následovala, mě ujistila, že nejde ani o snoba, ale ani o fosilnost staré historie. „Víte, řekla mi, „měla jsem manžela, který zemřel a je váš, husita. Byl to jediný mužský, který měl odvalu si mě vzít. Byla hluboká 50. léta a já jako kněžna jsem měla ve východní Evropě nepředstavitelné problémy.“ Vyslechl jsem o utrpení, o pronásledování, ale její mužský, husita, byl její opora. Pohřeb byl v bratislavském krematoriu, ale ani tam na sebe překvapení nenechalo dlouho čekat. Účast byla polsko-rusko-slovenská, zazněl starý chorál a pravoslavný Otčenáš. Věřte, že z chorálu, ale i z Otče-náše, zazníval smutek tohoto rodu.... byl to husita. Druhý pohřeb byl pohřbem kapitána námořní plavby Radovana Rolla. Začal tím: „Honzo, přilet', já něco potřebuju ... umřu.“ Za tři neděle jsem přiletěl do Santa Cruz a Radovana Rolla, který byl v roce 1934 křtěn ve Slaném budoucím patriarchou Novákem, jsem pohřbil. Urnu do moře. Náš obřad byl takový zvláštní. Deset lodí - malých, na nich byli účastníci pohřbu, a pak již jenom urna do moře a Rady Roll se spojil s věčností.

Jan Hradil

Z kazatelského plánu

3. neděle adventní

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Pán je blízko. FILIPSKÝM 4,4,5b

První čtení: Izajáš 35,1-6a.10

Tužby adventní:

2. Aby v naší mysli světlo pravého poznání se rozžehlo, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom pokušení přemáhali a srdce čisté uchovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, vzbud' svou sílu a s velikou mocí přijď mezi nás. Pospěš nám na pomoc a ve svém milosrdenství zahlad' naše viny! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Jakubův 5,7-10

Evangelium: Matouš 11,2-11

Verše k obětování: Žalm 85,2-3

Verš k požehnání: Izajáš 35,4

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, snažně tě prosíme, očisti nás od hříchů, a tak nás připrav k nastávajícím vánočním svátkům! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána.

Vhodné písně: 203, 205, 160

Nad Písmem

Rozhodnost, trpělivost a poznání

Jan uslyšel ve vězení o činech Kristových; poslal k němu vzkaz po svých učednících: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ Ježíš jim odpověděl: „Jděte, zvěstujte Janovi, co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.“

Mt 11,2-5

Už tam budem? ... Už tam budem? Stále se opakující otázka našich dětí, když se koná rodinný výlet nebo zájezd podobného druhu. Unavený řidič-tatínek se po xtém kilometru zničeně, se zdviženým obočím, ohlédne k mamince sedící vedle něho a polohlasně zasupí. „Zklidni je nebo“... a snaží se dořídít zbytek cesty bez náběhu na infarkt.

Většina z nás několikrát zaslechla ono opakující se „Už tam budé-ém?“ v momentě, kdy se to nejméně hodilo. Ve chvíli, kdy jsme se ztratili na špatně značené objízďce, která nás oddálila od cíle cesty, kde jsme již dávno měli být, či v několikakilometrové koloně za parného počasí. Tahle otravná otázka na klidu nepřidá, zejména v případě, kdy nejsme sami přesvědčeni o tom, jestli opravdu jedeme správnou cestou, a do mysli se vkrádá myšlenka, zda by nebylo lepší se vrátit a vydat se jiným směrem.

Tento stav nerozhodnosti pak na závěr korunuje „rada“ manželky, že jsme na poslední křižovatce určitě měli jet doleva, a zvracející dítě, které neudrželo zmrzlinu z poslední zastávky v bříšku.

Všechna nerozhodnost se vytrácí vzápětí po tom, co jsme zastavili, omyli a převlékli poblíkané dítě, protáhli se, nadýchali čerstvého vzduchu a při pohledu do mapy se ujistili, že náš směr je přeci jen správný a nakonec do cíle stihneme dojet včas. Vše, co se zprvu zdálo být neřešitelné, se v dobré obrátilo.

Po této zkušenosti se dušujeme, že se to příště už opakovat nebude. Budeme postupovat rozhodně a trpělivě. Dobré rozhodnutí, které platí nejen při rodinném cestování, ale i v následování Pána Ježíše. On je cesta, již máme hledat.

V době adventu se naše následování na chvíli stává čekáním. Připomínáme si příchod Spasitele, který přichází, aby se ujal svého úkolu. Lidé jsou k této události po staletí motivováni a vybízeni, aby byli rozhodní, trpěliví, schopní Krista Spasitele poznat a následovat.

Starozákonní evangelista prorok Izaiáš k této rozhodnosti svůj lid burcoval. Ve svém proctví lidi nabádal, aby se nebáli a zároveň byli rozhodní v očekávání obratu k dobrému. Lidé od něho slyšeli zvěst o budoucí spáse, která k nim přijde v Pomazaném. Izaiáš jim mj. líčí události, které jim příchod pravého Mesiáše odhalí.

Ale známe se. Stačí závdavek a hned jsme jako na trní. Jako by se někteří z těch, kteří netrpělivě čekají na zaslíbený příchod Spasitele, podobali dětem na cestách. Už je tady? Už je tady? Už se perou? Pardon, poslední otázka sem nepatří... Kdy už konečně přijde?

Stejně jako se chudák tatínek, vezoucí neposedné a poblíkané dítě, s maminkou, která „umí“ poradit, musí obrnit trpělivostí, totéž mají učinit všichni, kteří netrpělivě čekají.

Nic není hned, všechno má svůj čas. Možná by se hodilo říci zaplaťpánbůh, že ještě máme čas. Čas udělat něco sami se sebou, abychom, až už čas nebude, nebyli udiveni, že jsme při tom čekání něco nestihli nebo naopak promarnili. A především, abychom si toho, který má přijít, nepředstavovali podle svého.

Pane, děkujeme, že jsme v tobě poznali Spasitele a víme, že nemáme čekat jiného. Prosíme, aby toto poznání bylo dáno všem lidem. Máš s námi trpělivost. Díky. Díky za nás za všechny, předně za ty, kteří tě nehledali a našli. Amen.

Mt 11,2-11

Jako křesťané předpokládáme, že Pána známe; známe ze své mladosti, z jeho knihy svaté, ale i tak se můžeme ve svých představách mýlit. Třebaže cítíme Krista ve svých srdcích a bytostně jej přijímáme jako svého Pána, setkání s ním tváří v tvář nás může hodně překvapit. Co když se nám představí jako ten žebrák, kterého jsme kdysi dávno překročili nebo jako malé dítě v nouzi, které jsme obešli?

Sám prorok Jan, který připravoval Spasiteli cestu, si po tom, co se dozvěděl od svých učedníků, že přišel nějaký chlap a tvrdí, že je to on, nebyl zcela jist, zda je to opravdu on, a poslal k němu učedníky se vzkazem, jestli je to opravdu on nebo mají čekat jiného.

On jim neřekl nic jiného, než aby se rozhlédli kolem sebe a pověděli Janovi, co vidí. Tedy o těch slepých, chromých, malomocných, hluchých, mrtvých a chudých. Že již nejsou těmi ubohými, ale že se jaksí dočkali zlepšení situace. Izaiáš o tom něco psal... Jan a spolu s ním všichni, kteří byli na jedné vlně, v toho, který přišel, uvěřili. A udělali dobře. Tedy to tvrdíme my, křesťané, poněvadž jsme o tom přesvědčeni a naučeni, a jak věříme, dobře děláme, protože on je opravdu tím, kdo přišel od Otce. Jako předvoj. Teď jde o to, aby to, co víme my, věděli i druzí. Ne proto, abychom jim dokázali, že jsme měli pravdu, ale pro to, aby se jim došlo žilo a měli naději a radost a jednou aby byli tam, kam se chceme dostat. Tam, odkud přišel on.

Ve svém svědectví jim budme rozhodnými průvodci, mějme s nimi trpělivost a modleme se, aby poznali, co bylo dáno poznat nám. Amen.

Tomáš Altman

Dva nebo tři...?

Pokračování ze str. 1

krutosti na rozdíl od křesťanů. Ve skutečnosti se v době vznikajícího křesťanství židovské etické a právní vědomí nelišilo od křesťanského, ony disputace známé z Talmudu i z Nového zákona jsou spíše tehdy velmi oblíbenými teologickými diskusemi, které sloužily k třibení názorů a byly převážně teoretické. Většina židovských myslitelů by odmítla například kamenování či jakýkoliv drakonický trest. V základním textu židovského práva, halachy, jímž je Babylonský talmud, máme zaznamenánu zajímavou právní rozpravu morálních a náboženských autorit: Sanhedrin měl jurisdikci na území země i mimo ně. Sanhedrin, který vynesl rozsudek smrti jednou za sedm let, je zván vražedným tribunálem. Rabi Eliezer bar Azaria řekl: „Jednou za sedmdesát let.“ Rabi Tarfon a Rabi Akiva (řekli): „Když jsme byli my členy sanhedrinu, nikdo nebyl odsouzen k smrti.“ Rabban Simeon ben Gamliel odpověděl: „A oni se mnohokrát chvěli nad krveprolitím v Izraeli.“ (Bavli, Makot 7a)

Bez iluzí však můžeme předpokládat, že i v židovské zbožné komunitě byla řada fundamentalistů, pro něž poprava rouhače byla náboženskou povinností. Bylo tomu ale jinak v dějinách křesťanství? Na jedné straně zde máme imperativ bezpodmínečné lásky k bližnímu, na druhé straně strašlivé pronásledování jinověrců a kacířů. Mučení a náboženské války. Ani Nový zákon bez kvalifikovaného výkladu není zcela bezpečným čtením. I zde nacházíme podivně kruté a anachronické pasáže. Mezi ty méně známé patří příběh o manž-

lich Ananiášovi a Safíře ze Skutků apoštolských. Manželé prodali pole, část peněz si ponechali a část přinesli apoštolům. Protože zapřeli odloženou sumu, byli oba potrestáni smrtí. Když Petr Ananiáše pokáral za lež, ten padl k zemi, zanedlouho stejně náhle zemřela i jeho žena. (Sk 5,1-11)

Ať již si myslíme o hamižnosti, zpronevěře či neupřímnosti cokoliv, smrt za takový prohřešek se jeví stejně krutá jako starozákonní kamenování za nedodržení šabatu či za smilstvo. Pravda, Petr ty nešťastné manžele nepotrestal osobně, ale jak se jejich trest srovnává s představou o laskavém novozákonním Bohu? Proč nedal těmto zbloudilým křesťanům druhou šanci?

Skutečnost je zkrátka taková, že nejsou dva Bohové a Starý zákon není inspirovaný jiným duchem než Nový zákon. Ambivalence mezi láskou, spravedlností, poznáním a tajemstvím patří k běžnému životu i k víře. Vlastně je paradoxem, že v Koránu je těch krutých míst méně než v Bibli, snad proto, že je tam méně epiky a vůbec je to text kratší. Fundamentalisté budou vždy chtít kamenovat nebo upalovat, ve jménu doslovného čtení svatých textů zapomenou na soucit. Moudří lidé si i z těch nejkrutějších výroků vezmou poučení a nebudou přivádět na svět utrpení, v pokoře před Jedinou autoritou v nebesích budou hledat pravdu, spravedlnost a lásku k celému stvoření. Ano, to dělají židovští učenci, křesťané i muslimové, těch vražedných fanatiků je opravdu jen menšina. **Věra Tydlitátová**

(Autorka je výtvarnice, judaistka a badatelka v oboru religionistiky. Působí na FF Západočeské univerzity na katedře blízkovýchodních studií. <http://tydlitova.blog.idnes.cz>)

Veríme to ...

Pokračování ze str. 1

mrtvy, ale stále visí pomyslný otázník nad záhadou, kde bol Kristus. To už však nie je naša vec.

Napriek tomu sa medzi nami pohybujú mnohí samozvaní „proroci“, ktorí síce nikdy nevystúpili do neba ani nezostúpili do pekla, no uzurpujú si právo zodpovedať každú otázku. Pre hľadajúcich však predstavujú výrazne väčšie riziko než všetci

zástancovia konšpiračných teórií, skeptici a pochybovači dohromady. Pri konfrontácii s propagátormi „zaručene spoľahlivých“ riešení „na počkanie“ si vždy s úľavou vydychnem a uvedomím, že byť kritickým skeptikom je to najlepšie, čo sa mi mohlo stať.

Ku komu sa teda prihovám, keď v modlitbách volám: „K tebe pozdvihujem svoje oči, ktorý bývaš v nebesiach... Z hlbokosti volám k tebe, Hospodine, Pane, počuj môj hlas; nech pozorujú tvoje uši hlas môjho úpenia!“ (Ž 123,1; Ž 130,1-2). K Ježišovi, ku Kristovi, k človeku alebo k Bohu, prípadne ku každému z nich v jednej osobe? Opäť váham. Celý môj vnútorný chaos však aspoň ustavične sprevádza očakávanie immanentného, ale mne vzdialeného Boha s ľudskou tvárou. V nekonkrétnej siluete sa snažím nájsť akýsi kompromis medzi nekonečným a pominutelným, hmlistým a zreteľným, transcendentným a racionálnym, Božským a ľudským. Na zložitosti prežívaného konfliktu viery je najzaujímavejšie, že o blízkosti Boha síce viem, ale necítim ho. Napriek tomu stále dúfam a verím. Pri modlitbe si pripadáam ako postava zo slávneho Munchovho obrazu, ktorá kričí do prázdna pred sebou, ale zostáva nemá a nevypočutá.

Milan Benčurik
Dokončení prístě

Festival teologie II. aneb ohlédnutí za zdařilou konferencí

O konání konference Husitská teologie v kontextech na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze ve dnech 10. - 11. listopadu t. r. byla již v našem tisku zpráva i ohlas.

„Festival teologie“, jak byl její průběh charakterizován, oslavil jazykovou krásu, jedinečné poznání i oslovující hloubku bohosloví.

Teologie je krásná, když v současných souvislostech zrcadlí Boží zjevení v biblických spisech. Je jedinečným poznáním Boha, člověka i světa v dějinách spásy, obemkající kosmos. Dotýká se nejhlubších vrstev duše i těla – naší lidské osobnosti – jestliže vyslovuje nárok i milost, jež Bůh nám prostřednictvím bližního prokazuje. Bohosloví vidí a objasňuje souvislosti, v nichž člověk žije ve vztahu k Bohu, ke stvoření, ke společnosti i k sobě samotnému. Proto jsou její výpovědi kontextuální, v souvislostech, což znamená, že její výpovědi se vzájemně doplňují a zároveň vymezují. Kdo nerozumí teologické řeči jako polyfonnímu výrazu nekonečného Božího zjevení v Kristově Duchu, nezakusí závrať, jež studium bohosloví provází. Teologický fes-

tival na HTF UK výrazně tematizoval tři okruhy.

1) Je to předně charakter naší husitské teologické tradice, těžící z osobnostního, personalistického pochopení Božího Slova, činu, tváře a jména. Nauka vymezuje živou a osobně zakoušenou víru, směřující k Bohu – symbolicky vyjádřeno – jako hlaveň zaciluje střelu, mířící do cíle. Učení racionálně kultivuje víru, jejíž charakter je osobním aktem setkání.

2) Naše teologie vidí člověka jako střed poznání a utrpení uprostřed světa, dějin a společnosti, v nichž osoba vyrůstá a žije. Proto pěstuje citlivé a realistické poznání lidské společnosti a osobnosti v jejím určení i v její, hříchem porušené, dějinné realitě. Člověk ve společnosti a ve světě je ústředním tématem církevní sociální nauky.

3) Současná praxe duchovní správy a její reflexe v praktické teologii se setkává s lidmi, kteří k víře v naši církev teprve směřují, přicházejí nebo se orientují a utvrzují. Je to – teoreticky označeno – jev charakteristický pro společnost, jež prošla mocenským ateistickým tlakem a také pro společnost postkřesťan-

Br. profesor Zdeněk Kučera

skou, sekulární, v níž se každým dnem proměňujeme.

Naše církev se v r. 1920 zrodila, „aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevěře a beznaděži“ (Základy víry, ot. 42). Její budoucnost je zejména odvislá od toho, v jaké míře uslyší hlas Ježíše, který jí zaslubuje svoji milostiplnou přítomnost a naději a vybízí, aby šla ke všem, získávala učedníky, křtila je a učila je zachovávat Zákon (podle Mt 28,18 nn).

Čtenáři našeho listu se mohou těšit, že o uvedených a dalších tématech se rozepíše další přednášející na konferenční oslavě teologie.

Zdeněk Kučera

Křesťané, válka a Chelčický

Jestliže křesťanství vyznáváme jako výjimečnou víru, nejedná se o povýšenost, ale o to, co v křesťanství vyznáváme jako unikátní. V evangelijní zvěsti Kristus učí své učedníky o pravém postoji ke světu. Oproti buddhismu s sebou křesťanství nese angažovanou péči o svět kolem nás, a to v sociální a třeba i ekologické rovině. Hnutí za osvobození otroků mohlo vzejít pouze z křesťanského prostředí s jeho myšlenkou neopakovatelné jedinečnosti každého člověka jako stvoření Božího. Dále pak z osvětenství, které má své kořeny v křesťanství. Oproti islámu se křesťanství odlišuje svým vztahem ke státu, světské moci, násilí a válce, který zůstává v církevních dějinách problematickým a nabývá různých podob, včetně otevřeného pacifismu. Křesťanství nepřestávalo ve své historii kriticky uvažovat o válce, byť některé z nich uznávalo jako spravedlivé.

První křesťanství v sobě stále nese osten namířený proti používání meče a tomu, kdo jej nosí. Spis *Apoštolská tradice*, připisovaný Hippolytu Římskému, praví: „Voják, který je podřízený, nezabije člověka. Dostane-li (k tomu) rozkaz, nevykoná ho... Katechumen nebo věřící, který se chce stát vojákem, bude odmítnut, protože (tím) pohrdá Bohem.“ Důsledným dodržováním Božího příkazu se křesťan staví proti zavedené moci a přítom mu je zakázáno si uzurpovat násilí. Příkaz „nezabiješ“ je brán závazně a jeho porušení je protivením se Božímu příkazu. Každý, kdo chce dostát vojenské povinnosti ke státu, je potom odmítnut z katechumenátu i ze společenství: „Katechumen

nebo věřící, který se chce stát vojákem, bude odmítnut, protože (tím) pohrdá Bohem.“

Obdobným způsobem v odporu proti válce a násilí postupuje například Origenes. Určitý odklon nastává s další linií v teologickém myšlení, jejímž reprezentantem může být Tertulián. Ve spise *Apologeticum* razí myšlenku, že i křesťan může být dobrým a platným občanem Říma. Ctnosti křesťana a občana Říma se mohou potkávat. Tertulián samozřejmě neidentifikuje ctnosti křesťana s pojetím ctnosti starého Říma, jen podotýká, že etický rozměr křesťanství může být státu, pokud chce být dobrým a spravedlivým státem, užitečný.

U Aurelia Augustina vztah ke státu a světské moci nabývá nové podoby, vzhledem k jeho pojetí dějin. Z pravých dějin spásy je stát a světská moc vyloučena a mají pouze neutrální charakter lidského uskupení, plně podléhajícího Boží vůli. Bůh je vládcem a určovatelem pravých dějin, světská moc, ať v jakékoliv podobě, je Boží vůli podřízena. Křesťan je na prvním místě křesťanem a až posléze občanem. Augustin stanoví podmínky spravedlivé války, která

musí být v prvním ohledu obranná. Další důležitou postavou v křesťanském odmítání války je Erasmus Rotterdamský, jehož celoživotní dílo se neustále k tématu odmítání války vrací. Spisy jako *Žalozpěv míru* nebo *Julius, jemuž nebesa zůstala uzavřena*, jsou toho důkazem. Erasmus uznával spravedlnost některé obranné války, zapovídá však válce ideologizovat jakoukoliv válku jako křesťanskou. Jeho současník, radikální reformační myslitel Sebastian Franck, formuluje zásady výlučného pacifismu. Samostatnou kapitolou je zproblematizování důvodů k válce, vedené v 16. století proti domorodcům v nově objevené Americe. Dominikánský teolog Francisco de Vitoria striktně odmítá válku vedenou z náboženských důvodů a jeho souputník, Bartolomé de Las Casas je nejenom prvním obráncem práv indiánů, ale i myslitelem popírajícím jakoukoliv oprávněnost války proti Indiánům. Ve 20. století křesťanský pacifismus zastupuje britský kvaker Corder Catchpool, protestující proti první i druhé sv. válce, za pacifismus uvězněný, pomáhající Židům v emigraci z Německa. Dále George Bell, anglikánský biskup z Chichesteru, účastník se kampaně proti britskému bombardování německého civilního obyvatelstva, ačkoliv si osobně žádné iluze o německém režimu nedělal. Kampaně podpořil i Cosmo Lang, bývalý arcibiskup z Canterbury. Nejznámějším z celé kampaně je kniha V. Brittainové *Sémě zmatku*, co skutečně znamená masové bombardování. V období studené války je výraznou osobou teoložka a myslitelka Dorothee Sölleová, angažovaná v hnutí za jaderné odzbrojení.

Jan Rokyta
Pokračování prístě

Co sháníme?

Nejsou jen nákupní neděle
bronzové stříbrné zlaté.
Ale i obyčejné neděle
kdy mají otevřeno
kostely chrámy sbory
modlitebny.
A během jejich otvárací doby
jsou nám otevřeny
oči i dlaně i srdce.

Co se dá v nich sehnat?
Nejkvalitnější látka k zamyšlení
nad pravou milostí
svobodou odpuštěním
které nám nabízí Bůh
v širokém výběru
z nekonečných zásob své lásky.
Najednou máme bližní
a jsme bližními.

Co bychom ještě chtěli vlastnit?

Ze sbírky Ptám se svých slov
Aloise Volkmana (nar. 1937)

Zprávy

„Přistupte ke mně. Já jsem váš bratr Josef, kterého jste prodali do Egypta. Avšak netrapte se teď a nevyčítejte si, že jste mě sem prodali, neboť mě před vámi vyslal Bůh pro zachování života.“ Gn 45,4-5

Vítězství lásky a odpuštění nad půtkami a křivdami mezi sourozenci, stejně tak velkou naději skrývanou v Božím milosrdenství připomínají dva verše z I. knihy Mojžíšovy. Nejen tyto verše, ale celý příběh o Josefovi a jeho bratřech mohli prožít účastníci dalšího setkání rodin s malými dětmi. Opětovně se uskutečnilo v brněnském Penzionu Zahrada, tentokrát 4. - 6. listopadu, a ja-ko již tradičně byl připraven bohatý program pro všechny věkové kategorie.

V sobotu dopoledne si děti vyprávěly o hlavních hodnotách příběhu Josefa a jeho bratrů, o samotných postavách i o odkazu pro nás a do našich životů. Rodiče nejprve diskutovali s br. farářem Křivánkem z Olomouce o duchovním pohledu i osobních zkušenostech při výchově dětí - sourozenců, o vlastních vztazích k dětem i dalších biblických rodinných konstelacích. Odpoledne si rodiče poslechli přednášku „Jsem Rodič-Dítě-Dospělý“ od brněnského rodinného terapeuta PhDr. Tomáše Nováka. V průběhu sobotního odpoledne celé rodiny pod jmény jednotlivých izraelských kmenů hrály velkou hru o Josefově příběhu. V neděli všichni prožili dětskou bohoslužbu vedenou s. farářkou Sandrou Silnou. Mezitím byl samozřejmě prostor pro vyrábění, povídání a zpívání s dětmi za pomoci ostřílených animátorů. Ti se pak společně s rodiči mohli ztížit při večerních modlitbách se zpěvy Taizé vedených Silvií Kamanovou. Pravidelná setkání rodin s dětmi jsou pořádána za podpory Brněnské diecéze CČSH, které tímto děkujeme. Pevně doufáme, že se stanou stálíci v programu duchovního života církve a pomohou mladým rodinám nejen budovat přátelství, ale také hledat cestu k Bohu.

Přeji nám všem příjemný a co nejvíce poklidný advent. Jiří Pleva

Jiří Pleva

Vzpomínka na sestru Jaroslavu Duškovou
Dne 24. listopadu byla ve věku 88 let k Pánu odvolána sestra Jaroslava Dušková, emeritní farářka CČSH v Rudné. Se zesnulou jsme se naposledy rozloučili 2. prosince v Husově sboru v Rudné a poté na hřbitově ve Stradonicích u rodinného hrobu. red

Koncert pro varhany
Benefiční adventní vystoupení ZUŠ J. Kličky v Klatovech na podporu veřejné sbírky pro opravu varhan ve Sboru Dr. Karla Farského v Klatovech. **15. prosince od 18 h v kostele CČSH – Dukelská ul. Klatovy.** TP

Advent v ČKA
Ekologická sekce ČKA zve k přátelskému adventnímu popovídání s ohlednutím za činností v roce 2016 a výhledem do roku 2017 a s promítáním fotografií ze severního Norska, k němuž se sejdem **13. prosince v 17.30 h v klášteře Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49).** JNE

Vánoční koncert Petry Janů ve Frýdlantě
Město Frýdlant a tamní náboženská obec CČSH vás srdečně zvou na vánoční koncert Petry Janů. Koncert proběhne ve sboru Krista Spasitele ve Frýdlantě **16. 12.** od 18 h. Předprodej vstupenek v Turistickém informačním centru. red

Koncert v Nuslích
Srdečně zveme na adventní recitál Evy Henychové - jediný v Praze - který pořádáme v úterý **13. prosince od 18 h v Husově sboru v Praze 4 - Nusle, Tábořská 317/65.** RS

Koncerty u sv. Mikuláše
● **12. 12. - 19 hodin**
BACH, VIVALDI, MOZART, DVOŘÁK
Vivaldi Orchestra Praga
V. Návrat - barokní housle
Y. Škvárová - mezzosoprán
● **16. 12. - 19 hodin**
SCHUBERT, GOUNOD, MOZART
Cancioneta Praga & piano
L. Jindřich - dirigent
● **17. 12. - 19 hodin**
BACH, VIVALDI, MOZART, GOUNOD
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková - soprán
M. Laštovka - trubka
● **18. 12. - 19 hodin**
BACH, MICHNA
Prague Brass Ensemble
A. Bárta - varhany (Inzerce)

Z ekumeny

KAMION REFORMACE

Praha je jedním z 67 míst v Evropě, kam zavítal evangelickými církvemi v Německu připravený a z Ženevy vypravený tzv. reformační kamion. Návštěvníci mohli nedaleko pražského Rudolfinu zhlédnout expozici, která čítá několik videí (mezi nimi i vyprávění o Mistru Janu Husovi a Jeronýmu Pražském) a map, a zajímavý design kamionu. Cílem je poukázat na fakt, že reformace není jen německé téma. Na pražském zahájení 21. 11. promluvil viceprezident církevního úřadu Evangelické církve v Německu Thies Gundlach, synodní senior ČCE Daniel Ženatý, patriarcha CČSH Tomáš Butta a za městskou část Praha 1 starosta Oldřich Lomecký. Celá pouť končí v květnu roku 2017 ve Wittenbergu, kde budou následovat oslavy 500. výročí reformace. Veronika Matějková

VOLBY VE SPOJENÝCH STÁTECH NÁBOŽENSKÝM PRIZMATEM (POKRAČOVÁNÍ Z MINULÉHO ČÍSLA)

Texasan Cruz během primárek obvinil Trumpa z „newyorských hodnot“, čímž narážel na jeho liberální minulost. Před svým vstupem do politiky podporoval Trump snad všechno, proti čemu se američtí evangelikálové vymezují, od práva ženy na potrat po postoje k LGBT (neheterosexuální, pozn. red.) komunitě, a dokonce i v televizních debatách bránil nenáviděnou nevládní organizaci Planned Parenthood.

Důvěru evangelikálních voličů nevbuzoval ani svými častými výroky o ženách, včetně nevybíravých útoků na oblíbenou konzervativní komentátorku Megyn Kellyovou...

Ne náhodou si kandidát brzy znepřátelil řadu vlivných pastorů a evangelikálních osobností v médiích, jejichž řady se ještě rozrostly po říjnovém skandálu s oplzlými výroky z roku 2005. Trump si tuto slabinu uvědomoval, a po získání stranické nominace aktivně usiloval o vylepšení své reputace mezi americkými evangelikály. V nejcitelnějších otázkách změnil názor: nejenže přestal podporovat právo žen na potrat, ale rovnou přislíbil, že by jako prezident jmenoval takové soudce Nejvyššího soudu, kteří by umožnili zvrácení historického rozsudku Roe v. Wade, a tedy federální zákaz interrupcí. Postavil se proti státní podpoře plánovaného těhotenství a placení antikoncepce ze zdravotního pojištění. Na post viceprezidenta vybral ultrakonzervativního guvernéra Indiany Mikea Pence, hrdinu evangelikálního křídla vlastní strany a zároveň člověka s dobrými kontakty na konzervativní média. Jeho volba řadu evangelikálů v průběhu kampaně uklidňovala, ačkoli bylo jasné, že by ho raději viděli na Trumpově místě. Jako prezidentský kandidát se Trump zároveň pokusil o vykročení směrem k evangelikálům v rovině zdůrazňování svého osobního vztahu s Bohem. Začal mluvit o své presbyteriánské víře, Bibli označil za svoji „nejoblíbenější knihu všech dob“ (druhou nejoblíbenější je jeho vlastní kniha) a po úvodním fiasku se naučil oblíbený biblický citát – bylo jím „oko za oko, zub za zub“. Malou senzaci vyvolala zpráva o jeho „znovuzrození“ a údajný druhý křest, k němuž mělo dojít po setkání se stovkami evangelikálních pastorů letos v létě. Trump tuto událost nikdy nepotvrdil, ale ani nevyvrátil, a toto obrácení hrálo výraznou úlohu při obhajobě jeho věřících příznivců proti nahrávce z roku 2005; podle nich neměl Trump před jedenácti lety nic společného s Trumpem-kandidátem na prezidenta. Není jasné, nakolik se Trumpovi skutečně podařilo získat důvěru evangelikálů ve svou osobní i politickou „konverzi“, nakolik voliče tohoto zaměření uklidnila přítomnost Pence a jakou roli hrála tradiční republikánská afilace spojená s masovou averzí vůči Hillary Clintonové. Clintonová je sice celý život praktikující metodistka, evangelikálům však leží v žaludku prakticky od počátku své kariéry, která je v jejich očích spojena s feminismem, bojem za plánované těhotenství a „pro-choice“ (možnost volby interrupce, pozn. red.) postoji, v poslední době okořeněných o podporu práv sexuálních menšin. Různé průzkumy ukazují, jak mimořádně neoblíbená byla Clintonová mezi těmito voliči – například v říjnovém průzkumu Washington Poll/ABC mělo negativní pohled na demokratickou kandidátku 70 % evangelikálních voličů.

František Kalenda, www.christnet.cz
Dokončení příště

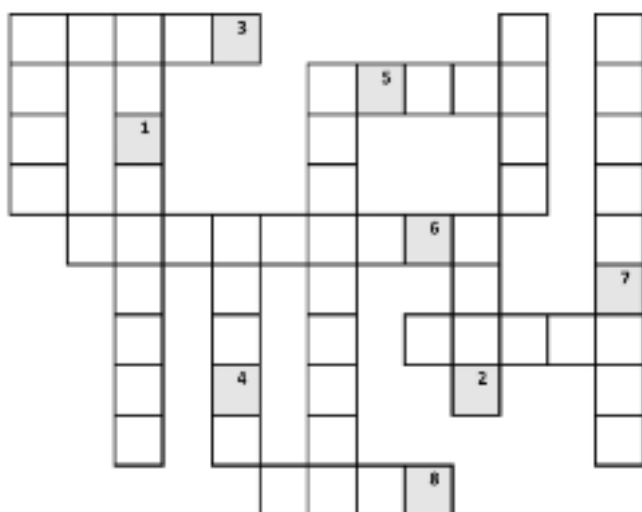
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O JANU KŘTITELI

Vpisujte slova podle počtu jejich písmen do tabulky (shora dolů a zleva doprava).

9 písmen: královský, malomocní, odpovědět, zvěstovat
5 písmen: chromí, mrtví, rákos, slepí
4 písmena: chudí, tvář, víra, vítr

Řešení z minulého čísla: Jan Křtěl

Jana Krajčířiková

